

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „Kompetencje plus”
realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

**Projekt konkursowy pt. „Kompetencje plus”,
realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
Działanie 2.5. Skuteczna pomoc społeczna, współfinansowany ze środków Europejskiego
Funduszu Społecznego.**

Nr umowy: POWR.02.05.00-00-0361/19-00 z dnia 12.02.2020 r.

Zmiany przepisów dot. DPS ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Wykonawca:

Centrum Szkoleniowo-Terapeutyczne SELF T. Kobylański, M. Mołoń s.c.
ul. Unii Lubelskiej 6/8, 35-016 Rzeszów

Cel szkolenia:

Celem szkolenia jest omówienie tematu „Zmiany przepisów dot. DPS ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych”.

Adresaci szkolenia:

Szkolenie przeznaczone jest dla osób, które są pracownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Forma realizacji szkolenia:

Szkolenie prowadzone będzie w grupie, ma charakter wykładu. Podczas szkolenia zostanie wykorzystana prezentacja multimedialna.

1. ZMIANY PRAWNE

W 2019r. weszły w życie nowe przepisy regulowane ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Główne cele nowelizacji

- ograniczenie skali nieprawidłowości w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w tych placówkach,
- poprawę skuteczności stosowania sankcji nakładanych na podmioty prowadzące placówki bez zezwolenia
- poprawa warunków pobytu osób przebywających w legalnie działających placówkach całodobowej opieki.

Najważniejsze zmiany dotyczące zasad prowadzenia placówek

- złagodzenie niektórych standardów (m.in placówka zapewniająca całodobową opiekę tylko dla dorosłych; osoba ubezwłasnowolniona tylko za zgodą przedstawiciela ustawowego i na podstawie postanowienia sądu)
- doprecyzowanie przepisów dotyczących dokumentów wymaganych przy wniosku o uzyskanie zezwolenia,
- poprawa skuteczności stosowania sankcji nakładanych na podmioty prowadzące placówki zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku bez zezwolenia, w szczególności zastrzana jest kara za prowadzenie więcej niż jednej placówki bez zezwolenia.
- doprecyzowanie zasad w zakresie kwalifikacji dla personelu opiekuńczego zatrudnionego w placówce - zatrudniane mają być osoby posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, ratownika medycznego, opiekuna w domu pomocy społecznej, opiekuna osoby starszej, asystenta osoby

niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, opiekuna medycznego albo osoby posiadające udokumentowane co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Nowe zasady dotyczące osób umieszczonych w placówkach całodobowego pobytu

- regulacje dotyczące zasady pobytu w placówkach,
- zasady opuszczania DPS przez osoby, do których ma zastosowanie ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (osób niepełnosprawnych intelektualnie i psychicznie chorych),
- zasady samodzielnego wychodzenia poza teren placówki zapewniającej opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku przez osoby z zaburzeniami psychicznymi, a w szczególności ograniczeń samodzielnego opuszczania tych placówek przez mieszkańców. (Zgodnie z przedmiotową ustawą, dyrektor lub kierownik DPS może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez mieszkańca będącego osobą z zaburzeniami psychicznymi terenu domu pomocy społecznej, w przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu tego mieszkańca. Może to jednak zrobić wyłącznie na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej. Sąd rozpatruje taki wniosek nie później niż w ciągu 14 dni od jego złożenia.

Zmiany w postępowaniu w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańca w DPS

- zmiana w zakresie częstotliwości przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego z mieszkańcem DPS

Art. 107 ust. 4, w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadu środowiskowego sporządza się, mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

- zmiana w art. 59 ust. 1 ustawy – właściwości gminy kierującej do DPS

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę mieszkańca domu za jego pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Oznacza to, że wydając decyzję kierującą, OPS właściwy w dniu kierowania wydawać będzie także decyzję o odpłatności za DPS, ale tylko w części dotyczącej samego mieszkańca z pominięciem innych osób zobowiązanych do odpłatności

Zmiany w odniesieniu do członków rodziny zobowiązanych do odpłatności za pobyt mieszkańca w DPS - art. 61 ustawy

- konieczność ustalania odpłatności członka rodziny w umowie zawartej z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej na podstawie art. 103 ust. 2 ustawy. Umowa ta (jak każda inna umowa) wymaga zgodnego współdziałania obu jej stron, co oznacza, że niezbędne jest dobrowolne złożenie oświadczenia woli przez członka rodziny
- wprowadzenie „sankcji” dla członków rodziny zobowiązanych do partycypowania w kosztach utrzymania mieszkańca w DPS.

Dwa przypadki postępowania rodziny dot. unikania ponoszenia kosztów pobytu mieszkańca

<p>Zgoda na wywiad alimentacyjny lecz odmowa podpisania umowy</p>	<p>Odmowa zawarcia umowy, oraz odmowa przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego</p>
<p>Zgodnie z art. 61 ust. 2d, w przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawarcia umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala w drodze decyzji organ gminy właściwej zgodnie z art. 59 ust. 1, z uwzględnieniem ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i art. 103 ust. 2. Oznacza to, że jeśli osoba zobowiązana, która wyraziła zgodę na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego i ustalono jej sytuację dochodową, odmawia podpisania umowy z gminą, OPS będzie uprawniony do wydania decyzji o odpłatności, w której należy uwzględnić, że odpłatność mogą ponosić jedynie osoby, których dochód przekracza 300% kryterium dochodowego, i jednocześnie dochód osoby lub rodziny po potrąceniu opłaty nie może być niższy niż 300% kryterium dochodowego</p>	<p>Zgodnie z art. 61 ust. 2e, w przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawarcia umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2, oraz niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala, w drodze decyzji, organ gminy właściwej zgodnie z art. 59 ust. 1, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca domu i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane, o których mowa w ust. 1 pkt 2.</p>

WAŻNE

O ile decyzje ustalające opłatę mieszkańca domu pomocy społecznej za pobyt w tym domu, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc – o tyle w odniesieniu do decyzji lub umów ustalających opłatę członków rodziny mieszkańca, wydanych lub zawartych przed dniem wejścia w życie nowelizacji, zachowują moc do dnia w nich określonego, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji. Przed upływem tego 12-miesięcznego terminu kierownicy ośrodków pomocy społecznej muszą zawrzeć z członkami rodzin umowy, o których mowa w art. 103 ust. 2

Zachowują moc – w formie niezmienionej – przepisy wskazujące krąg podmiotów zobowiązanych do odpłatności, przewidziany w art. 61 ust. 1 i 2, tj. w kolejności:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi (o ile ich dochód bądź dochód na osobę w ich rodzinie przekracza 300% kryterium dochodowego odpowiednio osoby lub na osobę w rodzinie),
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

2. PODSATWOWE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE KIEROWANIA OSÓB DO DPS W TYM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

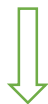
Dwa tryby postępowania dot. umieszczania w domach całodobowej opieki

<p>na wniosek osoby zainteresowanej</p> <p>(zwany też dobrowolnym, tj. za jej wyraźną zgodą), uregulowany został w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507, 1622, 1690, 1818, 2473.) oraz rozporządzeniach wykonawczych do ustawy.</p>	<p>na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego</p> <p>(zwany też przymusowym, albowiem umieszczenie odbywa się bez zgody osoby umieszczanej), w oparciu o przepisy zawarte w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j.: Dz. U. z 2020r., poz. 685).</p>
--	---

Podstawą wszczęcia postępowania o umieszczenie w domu pomocy społecznej (DPS) jest wniosek osoby skierowany do ośrodka pomocy społecznej, właściwego według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie. Po wpłynięciu wniosku osoby zainteresowanej, na ogólnych zasadach wynikających z art. 106 i 107 ustawy o pomocy społecznej, ze strony ośrodka pomocy społecznej podejmowane są działania zmierzające do ustalenia sytuacji osobistej, zdrowotnej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w celu ustalenia wystąpienia przesłanek umieszczenia w DPS, określonych w art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem. prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Tak więc warunkiem skierowania do domu pomocy społecznej jest ustalenie, że osoba ubiegająca się o takie skierowanie z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Ponadto organ winien dążyć również do ustalenia, czy możliwe jest efektywne wsparcie osób z najbliższego otoczenia wnioskodawcy.

TRYB POSTĘPOWANIA W SPRAWIE UMIESZCZENIA OSOBY W DPS

WNIOSEK OSOBY (POSTANOWIENIE SĄDU)

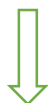
WYWIAD ŚRODOWISKOWY

WYWIADY ALIMENTACYJNE

DECYZJA

UMOWY Z OSOBAMI WYMIENIONYMI W ART. 103

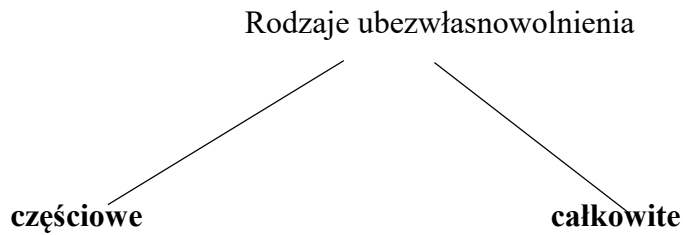
Lub

DECYZJE DOT PARTYCYPOWANIA W KOSZTACH UTRZYMANIA MIESZKAŃCA

3. PROCEDURA UBEZWŁASNOWIENIA ORAZ UMIESZCZANIE W DPS BEZ ZGODY OSOBY

Ubezważnowolnienie

Częściowe lub całkowite pozbawienie osoby fizycznej zdolności do czynności prawnych

<p>Ubezważnowolnienie jest możliwe, gdy choroba psychiczna, upośledzenie umysłowe lub występowanie innego rodzaju zaburzeń powodują, że dana osoba jest ograniczona w zakresie kierowania swoim postępowaniem i potrzebuje pomocy do prowadzenia swoich spraw.</p> <p style="text-align: center;">Przedstawiciel ustawy – kurator</p>	<p>Ubezważnowolnienie jest możliwe, gdy choroba psychiczna, upośledzenie umysłowe lub występowanie innego rodzaju zaburzeń powodują, że dana osoba nie jest w stanie kierować swoim postępowaniem.</p> <p style="text-align: center;">Przedstawiciel ustawy – opiekun prawny</p>
---	--

Ubezważnowolnienie następuje na podstawie postanowienia sądu, po weryfikacji przez sąd poczytalności danej osoby.

Kto może złożyć wniosek o ubezwężnowolnienie

- małżonek osoby, której dotyczy wniosek
- jej krewni w linii prostej (tj. zstępni – np. syn, wnuk i wstępni np. ojciec, dziadek) oraz rodzeństwo (tylko gdy nie ma przedstawiciela ustawowego osoby której wniosek dotyczy)
- jej przedstawiciel ustawy
- prokurator.

Wniosek o ubezwłasnowolnienie lub dołączone do niego dokumenty medyczne muszą uprawdopodobnić istnienie choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego lub występowania innego rodzaju zaburzeń psychicznych. Ponadto do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające przynależność wnioskodawcy do kręgu osób mogących wnioskować o ubezwłasnowolnienie danej osoby np. odpis aktu urodzenia.

Umieszczenie w DPS bez zgody osoby zainteresowanej

Procedura umieszczania osób w DPS bez jej zgody uregulowana została przez ustawę o ochronie zdrowia psychicznego. Umieszczenie osoby w ośrodku całodobowej opieki bez jej zgody uwarunkowane jest uprzednim objęciem osoby kierowanej przymusowo tzw. oparciem społecznym (swoiste pojęcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Kwestię oparcia społecznego reguluje art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, stanowiąc, iż jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w porozumieniu z podmiotami leczniczymi udzielającymi świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej, organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Oparcie społeczne wg ustawy o ochronie zdrowia psychicznego

<p>Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia</p>	<p>Organizowanie w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej</p>
---	--

Dopiero w przypadku gdy osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób lub ww. oparcia społecznego oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, a jednocześnie osoba ta nie wyraża zgody (lub nie jest zdolna do jej wyrażenia) na przyjęcie jej do domu pomocy społecznej, a brak opieki zagraża życiu tej osoby, można wszcząć postępowanie o umieszczenie osoby w DPS bez jej zgody.

Kto może wystąpić do Sądu opiekuńczego wg miejsca zamieszkania osoby z wnioskiem o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody

organ do spraw pomocy społecznej	kierownik szpitala psychiatrycznego, jeżeli przebywająca w nim osoba jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, natomiast nie wymaga dalszego leczenia w tym szpitalu
----------------------------------	---

W postępowaniu przed sądem opiekuńczym w sprawach o przymusowe umieszczenie w domu pomocy społecznej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Orzeczenie zapada po przeprowadzeniu rozprawy, przy czym pierwsza rozprawa powinna się odbyć nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o umieszczenie w DPS do sądu. Przed wydaniem postanowienia, sąd jest obowiązany uzyskać opinię jednego lub kilku lekarzy psychiatrów. Zapewnienie realizacji postanowienia sądowego, należy do starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. Jeżeli osoba, wobec której wydano postanowienie o przyjęciu do domu pomocy społecznej, odmawia stawienia się w domu pomocy społecznej lub w inny sposób utrudnia wykonanie tego postanowienia, sąd z urzędu lub na wniosek organu do spraw pomocy

społecznej może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie tej osoby do domu pomocy społecznej przez Policję.

Procedura decyzyjna w sprawie umieszczenia w DPS bez zgody osoby

1. Prawomocne orzeczenie sądu w przedmiocie przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej bez jej zgody, zastępuje zgodę (wniosek) takiej osoby.
2. W przypadku gdy do domu kieruje się osobę na podstawie orzeczenia sądu (tryb przymusowy), wydanie decyzji o skierowaniu do domu nie wymaga przedłożenia dokumentów jak w trybie wnioskowym. Dokumenty te powinny zostać skompletowane w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od dnia wydania decyzji o skierowaniu do domu. Dokumenty kompletuje właściwy ośrodek pomocy społecznej.

4. ZASADY PONOSZENIA ODPLATNOŚCI W TYM KONSTRUOWANIE UMÓW I DECYZJI DOTYCZĄCEJ ODPLATNOŚCI

Kto ponosi opłatę za pobyt osoby w DPS

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2

Wysokość opłaty za pobyt ustala się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

UMOWA

Zgodne porozumienie dwóch lub więcej stron ustalające ich wzajemne prawa lub obowiązki. Według szczegółowej definicji umowa to stan faktyczny polegający na złożeniu dwóch lub więcej zgodnych oświadczeń woli (konsens) zmierzających do powstania, uchylenia, zmiany uprawnień, obowiązków podmiotów składających te oświadczenia woli.

Zgodnie z definicją odpłatność członka rodziny za pobyt osoby w DPS powinna być ustalona w umowie zawartej z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej na podstawie art. 103 ust. 2 ustawy. Forma umowy wyklucza wydanie przez organ decyzji o partycypacji w kosztach. Umowa ta (jak każda inna umowa) wymaga zgodnego współdziałania obu jej stron, co oznacza, że niezbędne jest dobrowolne złożenie oświadczenia woli przez członka rodziny.

Co powinna zawierać umowa zobowiązująca do odpłatności za DPS

- OKREŚLENIE RODZAJU UMOWY
- DATA I MIEJSCE ZAWARCIE UMOWY
- OZNACZENIE STRON

- PRZEDMIOT UMOWY (do czego zobowiązują się strony umowy)
- OŚWIADCZENIE, OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA STRON
- ROZWIĄZANIE/WYPOWIEDZENIE/ODSTĄPIENIE OD UMOWY
- POSTANOWIENIA KOŃCOWE (który sąd jest właściwy dla rozstrzygania sporów
ilość egzemplarzy umowy, forma zmiany umowy)
- PODPISY STRON

DECYZJE KIERUJĄCE DO DPS

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę mieszkańca domu za jego pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

STRONA

Definicje strony zawiera art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego, który stanowi, że stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Stronami mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, a gdy chodzi o państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne i organizacje społeczne również jednostki nie posiadające osobowości prawnej.

Co powinna zawierać decyzja kierująca osobę do DPS

- oznaczenie organu administracji publicznej;
- datę wydania, jest elementem koniecznym;
- oznaczenie strony lub stron, zazwyczaj oznaczenie strony ogranicza się do podania imienia i nazwiska (nazwy) strony oraz jej adresu;
- powołanie podstawy prawnej, należy podać jak najbardziej szczegółowo;
- rozstrzygnięcie;
- uzasadnienie faktyczne i prawne;
- pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie;
- podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie

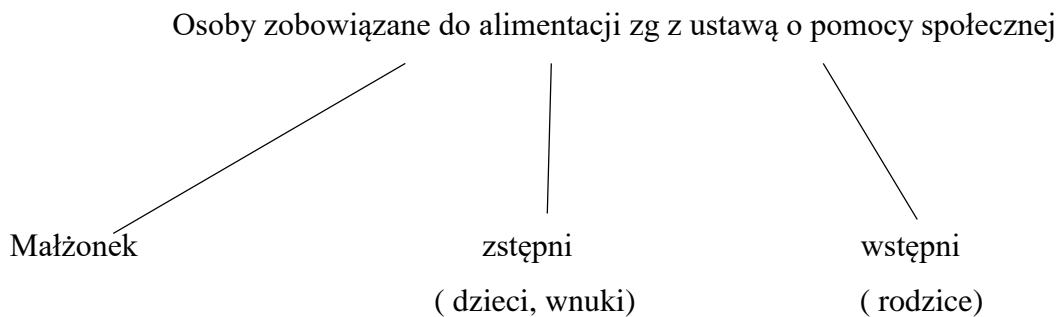
dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

WAŻNE

W przypadku osób ubezwłasnowolnionych decyzję podpisuje przedstawiciel ustawowy
(kurator, opiekun prawny)

5. WYWIAD ALIMENTACYJNY – OBOWIĄZEK ALIMENTACYJNY

Alimentacja - pomoc finansowa w postaci obowiązku alimentacyjnego należyta jest osobom, które znalazły się w niedostatku (art.133 §2 kro.). obowiązek ciąży na krewnych w linii prostej(Dzieci), a w dalszej kolejności krewnych w linii bocznej (wnuki).

Cel wywiadu alimentacyjnego

ustalenie sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej osób zobowiązanych do alimentacji wskazanych w art. 61 uops,	Ustalenie stanu zdrowia osób zobowiązanych do alimentacji wskazanych w art. 61 uops,, oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentów.
---	--

6. ZWOLNIENIA OD ODPLATNOŚCI

Kto może zostać zwolniony z odpłatności za pobyt w DPS

- osoby wnoszące już opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia lub innej placówce
- jeżeli występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych;
- małżonkowie, zstępni, wstępni którzy utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia
- osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko

WAŻNE

do katalogu osób, które mogą ubiegać się o całkowite lub częściowe zwolnienie z odpłatności za pobyt mieszkańca w DPS dodano:

- osoby obowiązane do wnoszenia opłaty lub jej rodzic przebywała w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, na podstawie orzeczenia sądu o ograniczeniu władzy rodzicielskiej osobie kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańcowi domu;
- osoby obowiązana do wnoszenia opłaty przedstawią wyrok sądu oddalający powództwo o alimenty na rzecz osoby kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańca domu.

Kryteria dochodowe dla osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za DPS

- osoba samotnie gospodarująca, dochód musi być wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (w 2020 r dochód 701 zł), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium
- osoba w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (w 2020 r dochód 528 zł), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

Osoby wnoszące opłatę lub obowiązane do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej można zwolnić z tej opłaty częściowo lub całkowicie, na ich wniosek, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

7. ZASADNOŚĆ POBYTU MIESZKAŃCÓW DPS – PROCEDURA USUWANIA MIESZKAŃCA NARUSZAJĄCEGO ZASADY WSPÓŁŻYCIA SPOŁECZNEGO W DPS

Przez zasady współżycia społecznego należy rozumieć normy obyczajowe, moralne i etyczne obowiązujące w danej społeczności w określonym czasie.

Na każdym obywatelu ciąży obowiązek dążenia do nieszkodzenia innym. Wypływa zeń nakaz zachowania takiej ostrożności, jakiej każdy człowiek w społeczeństwie przestrzegać powinien, aby drugim szkody nie wyrządzić. Naruszające ten zakaz działanie lub zaniedbanie osób fizycznych, jak i prawnych, stanowi winę w znaczeniu obiektywnym, uzasadniającą z mocy art. 134 kk.

W każdym DPS powinny być opracowane procedury mające na celu zminimalizowanie nadużyć związanych z nieprzestrzeganiem zasad współżycia społecznego przez mieszkańców. Kierownik/dyrektor wspólnie z Zespołami opiekuńczo - terapeutycznymi Na podstawie Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. , Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej oraz regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej opracowują Regulamin Mieszkańców określający zasady korzystania mieszkańców z usług świadczonych przez Dom oraz podstawowe prawa i obowiązki Mieszkańców Domu.

Co powinien zawierać Regulamin Mieszkańców DPS

- Prawa
 - Obowiązki
 - Zakazy
 - Sankcje porządkowe
 - Szczegółowy opis działań podejmowanych wobec mieszkańców, którzy w rażący sposób będą naruszali postanowienia regulaminu tj np.:
- obciążenie mieszkańca kosztami dodatkowego prania, sprzątnięcia, malowania, naprawy lub odkupienia mebli lub sprzętu, które zostały celowo zniszczone

- ograniczenie swobodnego dysponowania swoimi środkami pieniężnymi w celu zapobiegania ich marnotrawienia
- upomnienie na piśmie z umieszczeniem w aktach mieszkańca;
- karne przeniesienie do innego pokoju o niższym standardzie;
- czasowe pozbawienie mieszkańca prawa do uczestnictwa w organizowanych przez Dom wyjazdach turystycznych, imprezach integracyjnych itp
- wnioskowanie do odpowiednich organów o skierowanie na leczenie odwykowe lub zmianę decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej i przeniesienie do ośrodka o innym standardzie lub domu dla osób uzależnianych od alkoholu.
- wnioskowanie do odpowiednich organów o cofnięcie decyzji o umieszczeniu w DPS

W ostateczności kierownik/dyrektor DPS wnioskuje do Organu, który wydał decyzję o umieszczeniu danej osoby w domu, o podjęcie działań a wynikających z art. 106 ust.5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej o zmianie decyzji administracyjnej.

8. SAMODZIELNE OPUSZCZANIE DPS PRZEZ MIESZKAŃCÓW ORAZ OGRANICZENIA W TYM ZAKRESIE

Zasady samodzielnego opuszczania Placówki przez mieszkańców powinny wynikać z opracowanych przez zespół opiekuńczo – terapeutyczny za zgodą kierownika/dyrektora regulaminów i procedur wynikających z charakteru i typu Domu.

Komu można ograniczyć samodzielne opuszczanie placówki

Osobie z zaburzeniami psychicznymi w przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu tego mieszkańca, na podstawie zaświadczenia lekarskiego.

Kto może ograniczyć samodzielne opuszczenie placówki przez mieszkańca

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez mieszkańca będącego osobą z zaburzeniami psychicznymi terenu domu pomocy społecznej, w przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu tego mieszkańca. Może to jednak zrobić wyłącznie na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej. Sąd rozpatruje taki wniosek nie później niż w ciągu 14 dni od jego złożenia.

Ograniczenie musi być wydane w formie pisemnej i zawierać

- wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy,
- okresu, na jaki jest wydane (nie dłużej niż 6 miesięcy)
- uzasadnienie ograniczenia
- pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego

9. PRAWA I OBOWIĄZKI MIESZKAŃCA UBEZWŁASNOWOLNIONEGO

Kierownik/dyrektor wspólnie z Zespołami opiekuńczo - terapeutycznymi opracowują Regulamin Mieszkańców określający m.in. prawa i obowiązki Mieszkańców Domu. Regulamin mieszkańca DPS obowiązuje wszystkich podopiecznych placówki niezależnie czy posiadają pełnię praw czy nie w zakresie możliwości dokonywania czynności prawnych co do zasady są tak samo traktowani i mają takie same prawa jak i obowiązki na ile pozwala to ich stan zdrowia i rozwój umysłowy.

Ponadto osoba ubezwłasnowolniona ma prawo decydowania o swoim losie na tyle na ile pozwala jej stan zdrowia i możliwości intelektualne, a opiekun prawny dba o skuteczną ochronę interesów osobistych i majątkowych osoby ubezwłasnowolnionej.

Prawa osoby ubezwłasnowolnionej umieszczonej w DPS

- wystąpienie do sądu opiekuńczego o zmianę orzeczenia o przyjęciu do DPS (art. 41 ustawy)
- wystąpienie do sądu opiekuńczego z wnioskiem o zniesienie przebywania w DPS.
- wysłuchanie jej przez sąd, przed przyjęciem jej do szpitala psychiatrycznego lub DPS.

WAŻNE

W przypadku przyjęcia do DPS bez zgody osoby przyjmowanej, a za zgodą przedstawiciela ustawowego, wymagane jest orzeczenie sądu opiekuńczego. Okresowe badania stanu zdrowia psychicznego takiej osoby przeprowadzać się winno co najmniej raz na 6 miesięcy.

DODATKOWO

W celu zapewnienia dodatkowej i pełnej ochrony prawnej osób z zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną osobie przyjętej do DPS lub szpitala psychiatrycznego bez jej zgody sąd „ustanawia” adwokata lub radcę prawnego z urzędu, nawet bez wniesienia wniosku.

10.ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI OPIEKUNÓW PRAWNYCH/KURATORÓW ZA CZYNNOŚCI DOKONANE PRZEZ OSOBĘ UBEZWŁASNOWOLNIONĄ

Opiekun Prawny osoby ubezwłasnowolnionej musi zadbać, aby podopieczny miał zapewnioną właściwą opiekę lekarską, by sobie nie zagrażał nie szkodził i nie stwarzał zagrożenia dla innych osób. Do obowiązków opiekuna prawnego nie należy ponoszenie jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego.

Opiekun prawny osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej

Opiekun jest przedstawicielem ustawowym osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie, o ile osoba taka nie pozostaje jeszcze pod władzą rodzicielską. Opiekun sprawuje pieczę nad osobą i majątkiem pozostającego pod opieką. Jest jej przedstawicielem ustawowym. Podlega przy tym nadzorowi sądu opiekuńczego.

Osoba całkowicie ubezwłasnowolniona jest pozbawiona możliwości dokonywania czynności prawnych. Nie może np. podarować lub sprzedać swojego majątku, nie może niczego wartościowego kupić, wynająć mieszkania, zobowiązać się do wykonania jakiegoś dzieła lub zlecenia, nie może przyjąć darowizny lub sporządzić testamentu. Dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej sąd ustanawia opiekuna prawnego. Zostaje on powołany do ochrony jego interesów osobistych i majątkowych, dlatego dokonuje tych czynności, tak by były prawnie skuteczne. Jego podopieczny może dokonywać tylko drobnych czynności dnia codziennego, jak bieżące zakupy, usługi (np. fryzjerskie).

Zadania opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej

- dbanie o to, aby ubezwłasnowolniony miał środki do życia, a w razie ich braku, powinien dochodzić dla niego odpowiednich świadczeń.
- dbanie o to, aby miał zapewnioną opiekę lekarską,
- dbanie o to by sobie nie szkodził i nie stwarzał zagrożenia dla innych osób.

Kurator osoby częściowo ubezwłasnowolnionej

Osoba częściowo ubezwłasnowolniona ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Potrzebuje pomocy przy prowadzeniu swoich spraw, ale jej stan nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego. Może zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, jak bieżące zakupy, usługi (np. fryzjerskie), rozporządzać zarobkiem oraz dokonywać czynności dotyczących przedmiotów oddanych tej osobie do swobodnego użytku. Nie może natomiast samodzielnie zaciągać zobowiązań oraz rozporządzać swoimi prawami. Wymagana jest do tego zgoda ustanowionego kuratora. Do reprezentowania podopiecznego i zarządzania jego majątkiem kurator jest uprawniony tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi. W przeciwnym razie jest wyłącznie doradcą.

Zadania kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej

- opieka nad majątkiem i sprawami życiowymi osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,
- dbanie o to, aby jego podopieczny miał środki do życia,
- dbanie o to aby miał zapewnioną opiekę lekarską, ale nie jest zobowiązany do ponoszenia jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego.

WAŻNE

Opiekun/kurator powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku osoby pozostającej pod jego opieką. Opiekun/kurator powinien przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach wysłuchać pozostającego pod opieką, jeżeli pozwala na to jego rozwój umysłowy i stan zdrowia, oraz uwzględniać w miarę możliwości jego rozsądne życzenia.

11. POSTĘPOWANIE Z DEPOZYTAMI MIESZKAŃCÓW DPS.

Kierownik/dyrektor wspólnie z Zespołami opiekuńczo - terapeutycznymi opracowują Procedury/Regulamin zapewnia bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych stanowiących własność mieszkańca.

Co powinien zawierać Regulamin depozytu

Postanowienia ogólne

określające m.in. co może być przedmiotem depozytu, zakres odpowiedzialności za powierzony depozyt

Procedury postępowania z przedmiotami wartościowymi

określające m. in. sposób ewidencjonowania depozytu, przyjmowania i wydawania depozytu, sposób przechowywania depozytu, postępowanie na okoliczność zmieszczenia depozytu.

Procedury postępowania z depozytami pieniężnymi

określające m. in. sposób przyjmowania, sposób ewidencjonowania środków pieniężnych, przechowywania i wydawania depozytu, ewidencję osób upoważnionych do odbioru depozytu, sposób przechowywania depozytu

Procedury postępowania z depozytami osób ubezwłasnowolnionych częściowo lub całkowicie

określające m. in. kto może dysponować depozytem, ewidencja osób upoważnionych do dysponowania depozytem, sposób dysponowania depozytem przez osoby upoważnione (pokwitowania, paragony itp.), w jakim zakresie depozytem może dysponować osoba częściowo ubezwłasnowolniona

Procedury postępowania z depozytami w przypadku zgonu mieszkańca

określające sposób zabezpieczenia depozytu, sprawdzenie oświadczeń woli mieszkańca, weryfikację spadkobierców mieszkańca, sposób likwidacji niepodjętych depozytów.

ŚMIERĆ MIESZKAŃCA SAMOTNEGO

- W przypadku śmierci samotnych mieszkańców dyrektor/kierownik DPS jest zobowiązany wezwać osoby uprawnione do odebrania depozytu wartościowego wyznaczając trzy letni termin odbioru oraz poinformować o skutkach nie podjęcia depozytu.
- Informacje w formie ogłoszenia wywiesza się na tablicy ogłoszeń w DPS przez okres 6 miesięcy
- W przypadku gdy szacunkowa wartość depozytu przekracza 5 tysięcy złotych przechowujący depozyt DPS zamieszcza również ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej.
- Niepodjęte depozyty ulegają likwidacji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami tj. Ustawy z dnia 18 października 2006r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz.U.2008, poz. 1537)

Postanowienia końcowe

określające m. in. osoby odpowiedzialne za prowadzenie spraw depozytowych, sposób ogłoszenia i upublicznienia regulaminu.